

Statisztikai Jelentések
FŐBB TERMÉNYEK ÉS TERMÉKEK
KÉSZLETALAKULÁSA

2013. év

Főbb termények és termékek készletalakulása
VI. évfolyam, 1. szám, 2014

Megjelenik félévente

Szerkesztő

Dr. Vágó Szabolcs

Szerző

Kiss Gabriella

kiss.gabriella@aki.gov.hu

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (+36 1) 476-3088

Fax: (+36 1) 476-3304

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

Ezen kívül figyelmébe ajánljuk a Statisztikai Osztály adatgyűjtéseinek összefoglalóit, valamint a rendszeresen megjelenő Agrárgazdasági Figyelőt, amely áttekinti a főbb gazdasági folyamatokat és statisztikai eredményeket.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

Főbb termények és termékek készletalakulása	
2013. december 31.....	3
Információ az adatgyűjtésről.....	3
Összefoglaló.....	3

Főbb termények és termékek készletalakulása 2013. december 31.

Információ az adatgyűjtésről

A kiadvány a Főbb termények és termékek készletalakulása című, 1692 nyilvántartási számú, Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) keretében bonyolított adatgyűjtés alapján készült. Az adatgyűjtés a Statisztikai törvény felhatalmazása alapján kiadott Kormány rendelet szerint történik. Az adatszolgáltatás a mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, az élelmiszer, ital gyártása, valamint a nagykereskedelem ágazatba sorolt kijelölt vállalkozások számára kötelező. A gyűjtött adatok köre a főbb termények és termékek készletalakulása mennyiségben, amely az adott időpontban, saját termelésből vagy vásárlásból a vállalkozás tulajdonában vannak. Az adatgyűjtés reprezentatív, és a félév utolsó napján, készleten lévő termény és termék készletmennyiségéről nyújt információt.

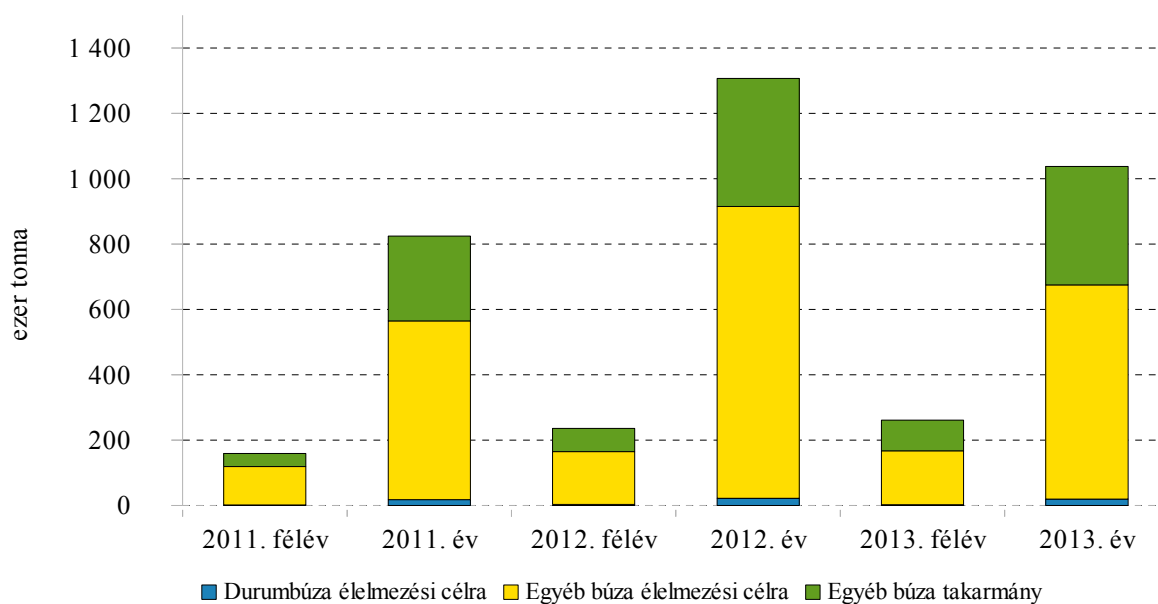
2013 második félévében 1957 szervezet teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

Összefoglaló

A hazánkban termelt búzakészlet mennyisége **1039 ezer tonna volt 2013. december 31-én, 20 százalékkal kevesebb, mint az előző év azonos időszakában.** Ezen belül a készleten lévő búza 35 százaléka származott saját termelésből, az előző év második félév végén ez az arány 6 százalékkal volt magasabb (41 százalék). A hazai búzakészlet csökkenése az egy évvel korábbihoz viszonyítva a saját termelésű készlet (-32 százalékos) és a vásárlásból származó készlet (-12 százalékos) együttes fogyatkozásából tevődik össze. (1. ábra)

Durumbúzánál 14 százalékos csökkenés figyelhető meg 2013. II. félév végén az előző év végéhez képest, ami a saját termelésből eredő készlet – 52 százalékos – visszaesésének köszönhető. A vásárlásból származó készlet elenyésző mértékben (-0,5 százalékkal) tér el az előző év végén készleten lévő mennyiségtől. Az egyéb élelmezési búza készlete 656 ezer tonna volt 2013. II. félév végén, ami 27 százalékkal kevesebb, mint az egy évvel korábban készleten tartott mennyiség (893 ezer tonna).

1. ábra: A búza készletalakulása

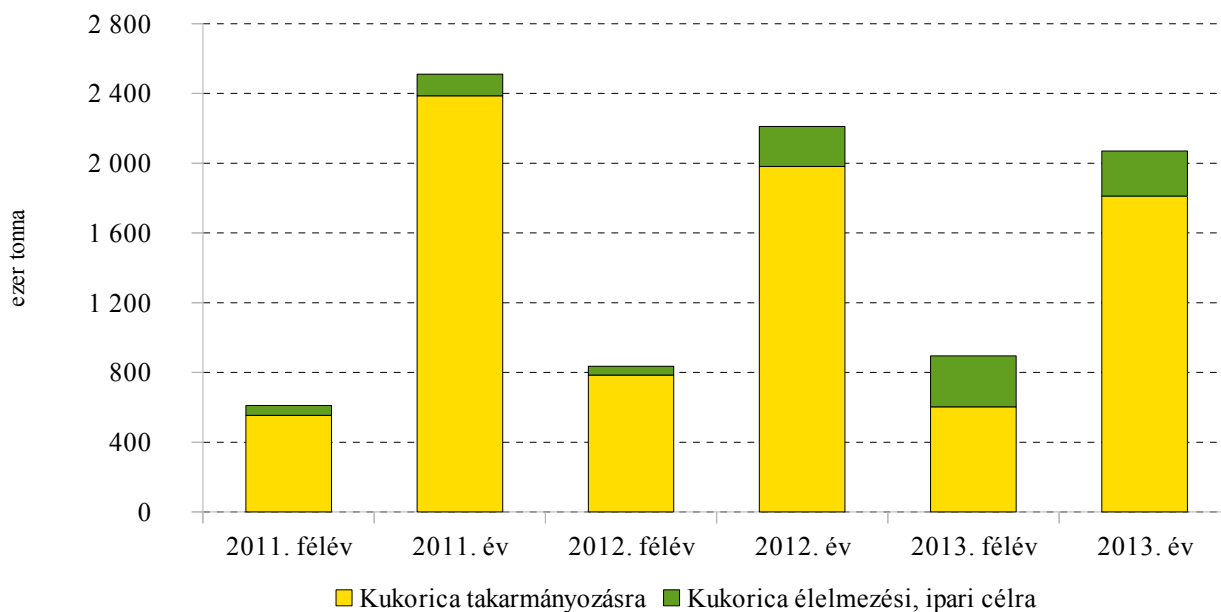

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Takarmánybúzából az egy évvel korábbi szinthez képest, 7 százalékkal – 28 ezer tonnával – kevesebb, vagyis 363 ezer tonna maradt készleten 2013. II. félév végén. A rendelkezésre álló adatokat szerint az adatszolgáltatók a saját termelésből származó készleteiket

34 százalékkal csökkentették 2013. év végén, ezzel szemben a vásárlásból eredő készletek 40 százalékkal haladták meg az előző év végén készleten lévő mennyiséget.

2. ábra: A kukorica készletalakulása

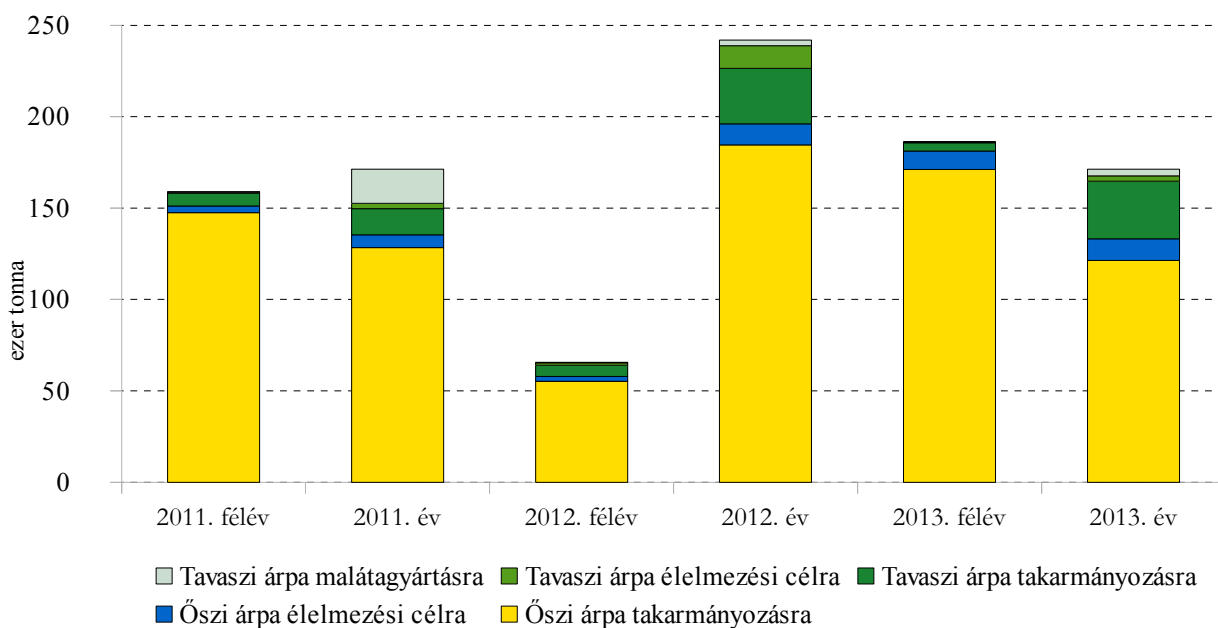
Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

A kukorica összes készlete 2013. december 31-én 7 százalékkal kevesebb volt, mint egy évvel korábban. Az arányokat tekintve a kukorica készletek 55 százaléka származott vásárolt készletből, ez az arány 2012 év végén megközelítőleg azonos volt. (52 százalék) A saját termelésű kukorica készlete az egy évvel korábbihoz képest, 12 százalékkal csökkent 2013. II. félév végén. Az összes kukorica készlet főként takarmány kukoricából állt (1811 ezer tonna) – az elmúlt három évre is ez a jellemző – míg élelmezési kukoricából csak 259 ezer tonna maradt készleten.

A készleten lévő élelmezési célra szánt rizsből azonos mennyiség állt rendelkezésre 2013 év végén. A saját termelésből származó készlet 10 százalékkal csökkent, ezzel szemben a vásárolt készlet 6 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakában rendelkezésre álló mennyiséget.

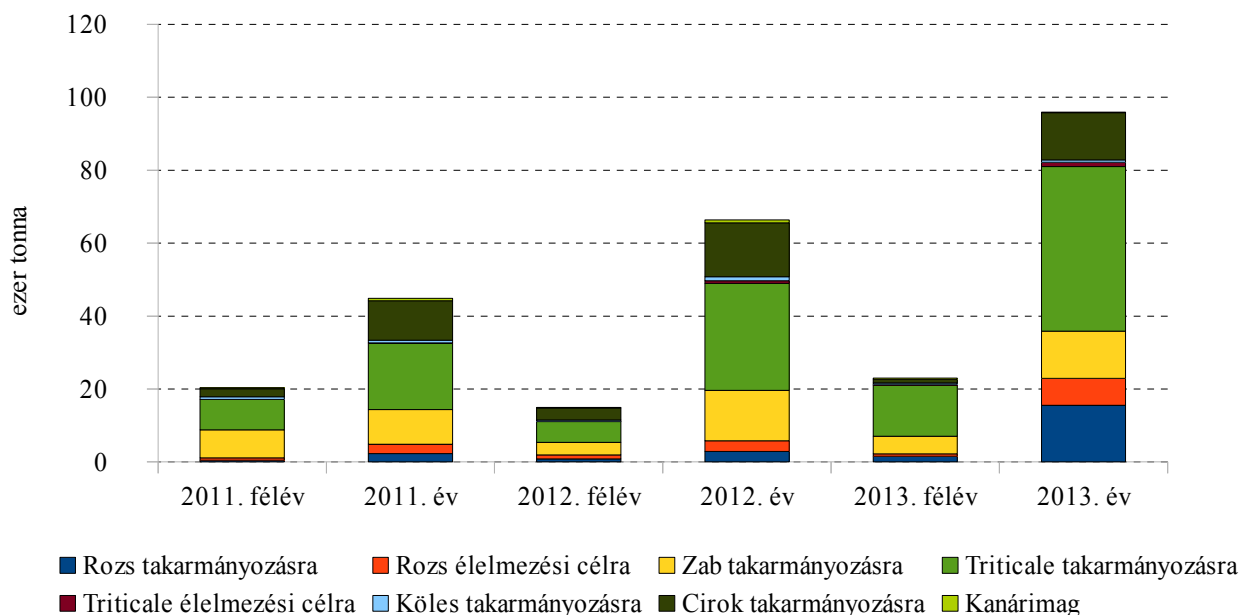
Az összes árpakészlet 2013. II. félév végén 171 ezer tonna volt, ami 29 százalékkal kevesebb, mint az egy évvel korábban készleten lévő mennyiség. (3. ábra) Az árpa készlet 55 százaléka származott saját termelésből és 7 százalékkal volt kevesebb a készleten lévő mennyiség, mint egy évvel korábban. A vásárolt árpa készlete az elmúlt év végén 141 ezer tonna volt, de 2013 év végén ez a mennyiség 76 ezer tonnára esett vissza. A legnagyobb tételt kitevő őszi takarmány árpa készlete 122 ezer tonna volt. Az arányokat szemügyre véve 51 százalékból saját termelésű készlet állt rendelkezésre, ezzel szemben az előző években jellemzően vásárolt készlet maradt magasabb arányban készleten év végén. A tavaszi takarmány árpa esetében 2013. II. félév végén 3 százalékkal többet tartottak készleten – megközelítőleg ezer tonnával többet, – mint egy évvel korábban. A malátagyártáshoz használt tavaszi árpa készlete 23 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi készlet mennyiséget.

3. ábra: Az árpafélék készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

4. ábra: Egyéb gabonafélék készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

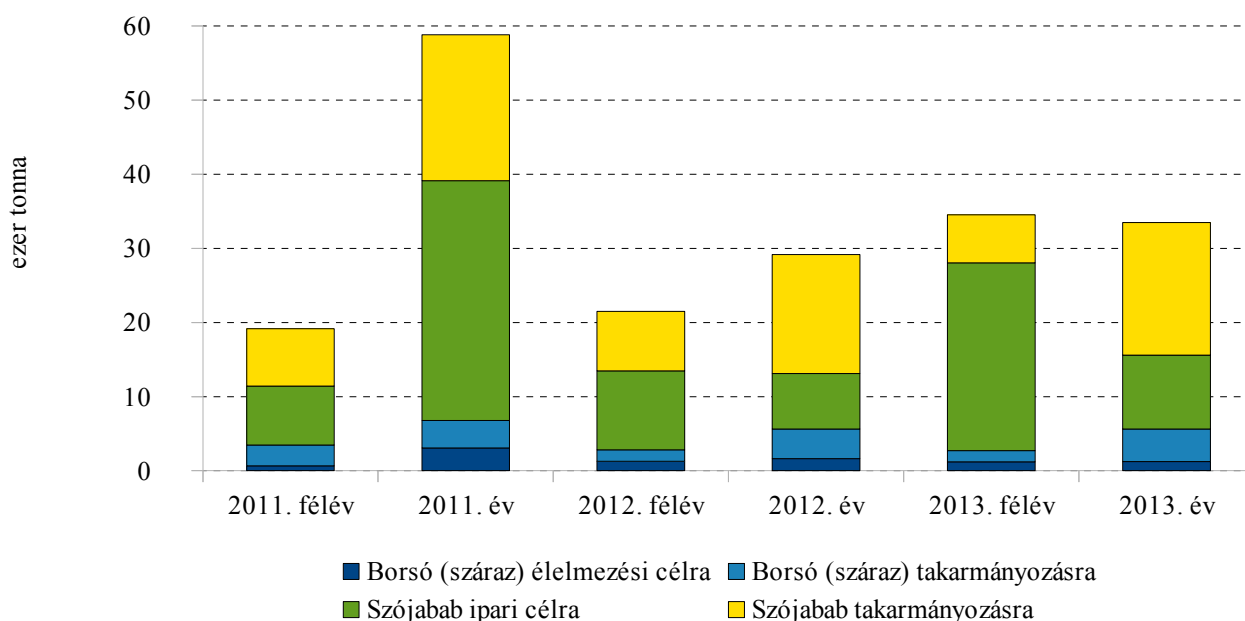
Az egyéb gabonafélékből összesen 2013 év végén 57 százalékkal nagyobb mennyiség volt készleten az előző év végéhez képest. Az egyéb gabonafélék készleten tartott mennyiségének megoszlása megközelítőleg fele-fele arányban állt saját, illetve vásárolt készletből 2013 végén. A vállalkozások legtöbbször takarmány minőségű triticaleből (45 ezer tonnát), takarmányozásra való cirokból (12 ezer tonnát) és a takarmányozásra való zab-

ból (13 ezer tonnát) raktároztak 2013 végén. Az elmúlt évek adatait (4. ábra) megfigyelve láthatjuk, hogy kiváló adottságainak köszönhetően (stabil hozam, magas beltartalom) a triticale évről-évre egyre nagyobb mértékben van jelen az állati takarmányozásban.

Az adatok szerint a hazai burgonya készlet közel a négyszeresére növekedett az egy évvel korábbihoz képest Hazánkban 17 118 hektáron ültettek burgonyát 2013-ban, amely komoly csökkenés az előző évi 22 000 hektárral szemben. A KSH 2013-as előzetes adatai alapján viszont a termésátlag meghaladta az előző évi

szintet. A saját termelésű készletek háromszorosára, míg a vásárlásból származó készletek hétszeresére emelkedtek 2012 év végéhez képest. A burgonya erőteljes 2013. évi drágulása indokolhatja azt, hogy nagyobb mennyiségben maradtak készletek a vállalkozások tulajdonában.

5. ábra: Hüvelyesek készletalakulása

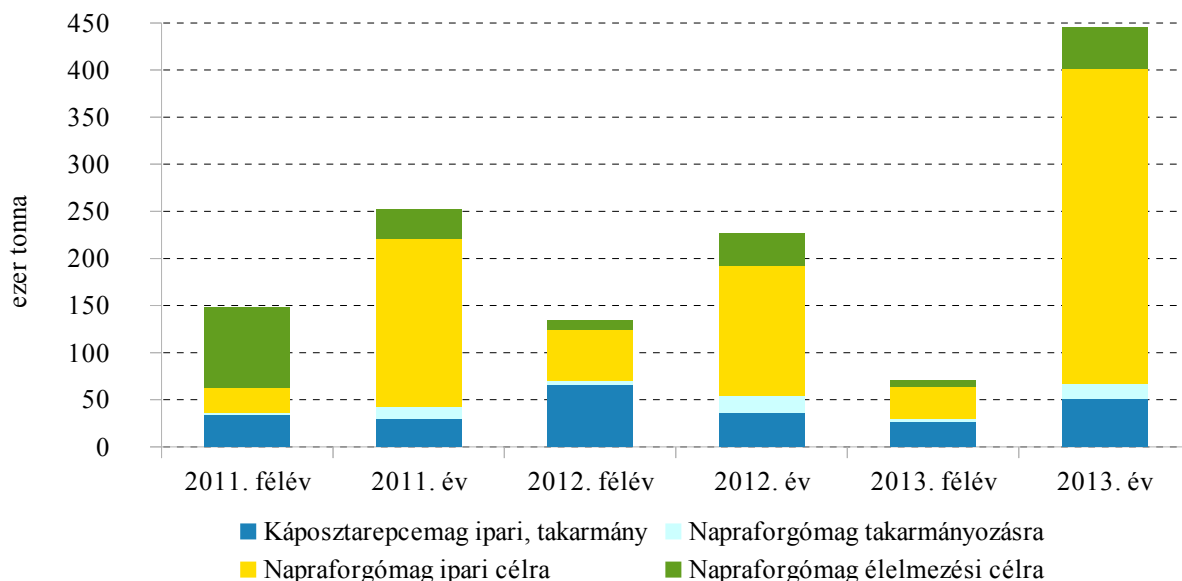
Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

Szójából 27 ezer tonnát tartottak készleten 2013. II. félév végén, melynek arányait nézve 64 százalékban takarmány minőségű és a fennmaradó részben ipari minőségű szója volt. A szója az állattenyésztés egyik legfontosabb fehérjeforrása és a termesztése is gazdaságos. A korábbi években nagyobb arányban tartottak készleten ipari minőségű szóját. 2013. II. félév végén a takarmány minőségű szója készlete 18 százalékkal emelkedett 2012 év végéhez képest. Szójából a vállalkozások döntő többségben vásárolt készlettel rendelkeztek 2013. II. félév végén, ugyanúgy mint az elmúlt két évben.

Borsóból 6 ezer tonna volt készleten 2013 végén, ami megegyezik az egy évvel korábban készleten maradt mennyiséggel.

A napraforgó összes készlete az egy évvel korábbihoz képest 106 százalékkal növekedett 2013 végén. Az olajos magvaknál a készlet emelkedést részben a vállalkozások vásárolt készleteinek bővülése (+141 százalék) és a saját termelésből (+53 százalék) készleten maradt termény mennyisége okozta. Az olajos magvaknál a legnagyobb tételt az ipari napraforgómag tette ki.

6. ábra: Olajos magvak készletalakulása

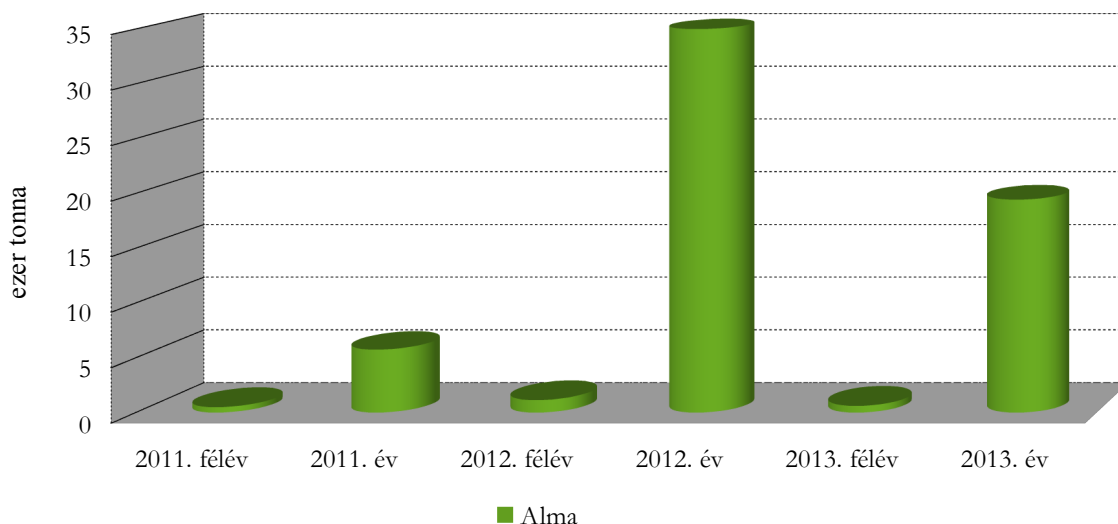

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

A repace készlete 2013 év végén 40 százalékkal emelkedett a korábbi év végén rendelkezésre álló adatokkal összehasonlítva. A repace relatíve kis mennyiségben volt készleten az elmúlt évek során és a 2013

év végén megfigyelhető 40 százalékos emelkedés a saját termelésből származó készlet 68 százalékos növekedésének volt köszönhető.

7. ábra: Alma készletalakulása

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

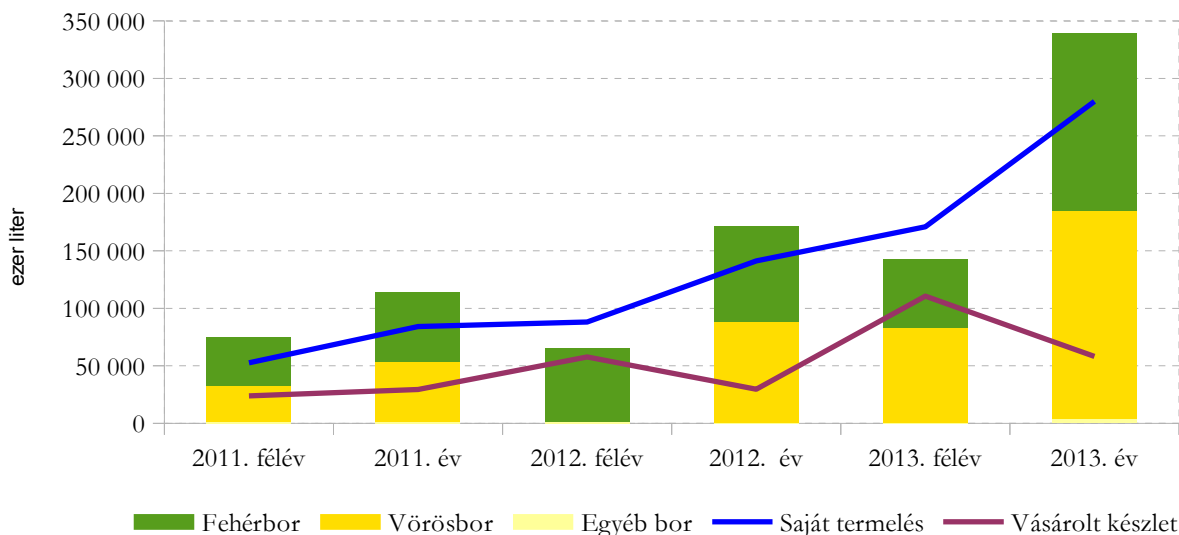
Az almakészlet 45 százalékkal csökkent a 2012 év végi kimagasló készlet mennyiséghez képest. 2012-ben kiemelkedően nagy volt a készleten tartott alma mennyisége, ehhez képest ugyan csökkenés tapasztalható, de a 2013 év végi készlet még így is elég magasnak tekinthető.

A saját termelésből származó készletek 16 ezer tonnával estek vissza, míg a vásárlásból eredő készlet megközelítőleg azonos volt az egy évvel korábbihoz képest. 2012-ben a hazai almaültetvényeket kevesebb természeti kár sújtotta, ami egy jó közepes termést eredményezett.

2013-ban a kora tavaszi fagy, illetve a gyors virágzás, később a nyár eleji viharok és jégverések miatt,

nőségi és méretbeli gondok is adódtak az eredetileg étkezési piacra szánt terméssel.

8. ábra: **Bor készletalakulása**

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

A hazai borkészlet mennyisége 2013 év végén 167 millió literrel emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ez a növekedés részben a saját termelésből származó készlet 97 százalékos és részben a vásárolt készlet 96 százalékos emelkedésének is köszönhető. A fehérborok készlete 156 millió liter volt, amely 71 millió literrel több az előző év végéhez képest. A fehérborok készletének jelentősebb része saját termelésű készletből állt (86 százalék). A vörösborok készlete 2013 végén 181 millió liter volt, amely 108 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakában készleten maradt mennyiséget és 87 százalékban saját termelésből származott. A grafikonon látható idősort vizsgálva megfigyelhetjük, hogy az egyéb borok készlete folyamato-

san stagnált, de 2013 végén emelkedés látható az egy évvel korábbi mennyiséghez képest, amikor is 4 millió liter állt rendelkezésre.(8. ábra)

Magyarországon 2013-ban 380 ezer tonna szőlőt szüreteltek le, közel 64 ezer hektárnyi termőterületről. A hektáronkénti termésátlag pedig megközelítőleg 7 tonna volt, ami jóval magasabb, mint az elmúlt két év átlaga. A borászok kalkulációi alapján, a leszüretelt szőlőből 2,5 millió hektoliter bor készült, amelynek kétharmada fehérbor, 28,5 százaléka vörösbor, 5,6 százaléka pedig rozé volt. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsának megállapítása szerint, ennek a mennyiségnek jelentős hányadát az országban fogyasztják el, külfocokra évente mintegy 700 ezer hektoliternyi bor kerül.

1. táblázat: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna					
	2013. félév			2013. év		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Búza összesen	71 872	189 212	261 085	366 553	672 685	1 039 238
Durumbúza élelmezési célra	160	1 879	2 039	2 241	16 506	18 746
Egyéb búza élelmezési célra	35 842	129 154	164 996	200 133	455 588	655 721
Egyéb búza takarmány célra	35 870	58 179	94 049	164 180	198 992	363 172
Kukorica összesen	209 664	685 044	894 707	940 656	1 136 501	2 077 157
Kukorica takarmányozásra	194 261	408 521	602 781	849 216	961 830	1 811 046
Kukorica élelmezési, ipari célra	15 403	276 523	291 926	91 441	167 967	259 408
Rizs élelmezési célra	-	2 210	6 396	1 894	4 038	5 932
Árpa összesen	107 735	78 260	186 305	94 895	76 390	171 286
Őszi árpa takarmányozásra	100 477	70 602	171 079	61 634	59 665	121 299
Őszi árpa élelmezési célra	3 930	6 154	10 085	5 537	6 334	11 871
Tavaszi árpa takarmányozásra	3 043	1 504	4 547	22 770	8 679	31 449
Tavaszi árpa élelmezési célra	285	-	287	2 807	191	2 998
Tavaszi árpa malátagyártásra	-	-	308	2 147	1 521	3 668
Egyéb gabona félék összesen	13 055	9 930	22 984	50 164	54 367	104 531
Rozs takarmányozásra	966	572	1 538	9 261	6 298	15 559
Rozs élelmezési célra	-	672	710	2 813	4 525	7 338
Zab takarmányozásra	2 439	2 338	4 777	7 931	5 031	12 962
Triticale takarmányozásra	8 660	5 353	14 013	16 377	28 761	45 138
Triticale élelmezési célra	-	140	241	791	382,8	1 174,3
Köles takarmányozásra	168	194	361	330	320	650
Cirok takarmányozásra	605	403	1 008	12 552	386	12 938
Kanárimag	78	258	336	108	47	155

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

1. táblázat folytatása: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna					
	2013. félév			2013. év		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Burgonya élelmezési célra	177	558	735	68 265	20 362	88 628
Hüvelyesek összesen	3 670	25 756	29 426	16 877	16 599	33 476
(Borsó száraz) élelmezési célra	767	419	1 186	1 218	26,1	1 243,7
Borsó (száraz) takarmányozásra	1 067	478	1 545	2 985	1 385	4 371
Szójabab ipari célra	473	901	1 374	7 240	2 726	9 966
Szójabab takarmányozásra	1 363	23 958	25 321	5 434	12 448	17 882
Napraforgó összesen	4 755	39 109	43 864	112 240	282 013	394 254
Napraforgómag élelmezési célra	682	5 772	6 454	15 185	28 876	44 061
Napraforgómag ipari célra	3 515	30 079	33 593	84 877	248 933	333 810
Napraforgómag takarmányozásra	559	3 258	3 817	12 178	4 205	16 383
Káposztarepcemag ipari, takarmány	4 817	21 404	26 221	21 954	28 698	50 652
Olajlenmag ipari, élelmezési, takarmány	8	7	15	454	71	526
Alma	493	120	612	13 141	6 297	19 437
Bor (1000 liter)	110 598	32 233	142 832	280 581	58 310	338 891
fehérbor	39 444	20 344	59 788	120 206	33 726	153 933
vörösbor	70 523	11 721	82 245	156 779	24 028	180 807
egyéb bor	631	168	799	3 595	556	4 151

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

2. táblázat: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna								
	2012. év			2013. év			Előző év vége %-ban		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Búza összesen	540 408	766 776	1 307 184	366 553	672 685	1 039 238	67,8	87,7	79,5
Durumbúza élelmezési célra	4 655	17 275	21 930	2 241	16 506	18 746	48,1	95,5	85,5
Egyéb búza élelmezési célra	285 932	607 526	893 458	200 133	455 588	655 721	70,0	75,0	73,4
Egyéb búza takarmány célra	249 821	141 974	391 796	164 180	198 992	363 172	65,7	140,2	92,7
Kukorica összesen	1 068 687	1 151 178	2 219 865	940 656	1 136 501	2 077 157	88,0	98,7	93,6
Kukorica takarmányozásra	1 011 594	979 002	1 990 597	849 216	961 830	1 811 046	83,9	98,2	91,0
Kukorica élelmezési, ipari célra	57 092	172 176	229 268	91 441	167 967	259 408	160,2	97,6	113,1
Rizs élelmezési célra	2 101	3 823	5 924	1 894	4 038	5 932	90,2	105,6	100,1
Árpa összesen	101 745	140 560	242 305	94 895	76 390	171 286	93,3	54,3	70,7
Őszi árpa takarmányozásra	64 815	119 931	184 746	61 634	59 665	121 299	95,1	49,7	65,7
Őszi árpa élelmezési célra	5 568	6 028	11 596	5 537	6 334	11 871	99,4	105,1	102,4
Tavaszi árpa takarmányozásra	25 726	4 750	30 475	22 770	8 679	31 449	88,5	182,7	103,2
Tavaszi árpa élelmezési célra	3 662	8 844	12 506	2 807	191	2 998	76,7		24,0
Tavaszi árpa malátagyártásra	1 974	1 007	2 981	2 147	1 521	3 668	108,7	151,1	123,0
Egyéb gabona félék összesen	37 724	29 036	66 759	50 164	54 367	104 531	133,0	187,2	156,6
Rozs takarmányozásra	1 630	1 225	2 855	9 261	6 298	15 559	568,2	514,0	544,9
Rozs élelmezési célra	846	2 097	2 943	2 813	4 525	7 338	332,5	215,8	249,3
Zab takarmányozásra	7 819	6 046	13 865	7 931	5 031	12 962	101,4	83,2	93,5
Triticale takarmányozásra	12 427	17 292	29 719	16 377	28 761	45 138	131,8	166,3	151,9
Triticale élelmezési célra	408	296	704	791	382,8	1 174,3	193,9	129,5	166,9
Köles takarmányozásra	532	547	1 079	330	320	650	62,1	58,4	60,2
Cirok takarmányozásra	13 925	874	14 798	12 552	386	12 938	90	44	87

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

2. táblázat folytatása: Főbb termények és termékek készletalakulása

Megnevezés	tonna								
	2012. év			2013. év			Előző év vége %-ban		
	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet	Saját termelésű készlet	Vásárolt készlet	Összes készlet
Kanárimag	137	659	796	108	47	155	79,1	71,1	19,5
Burgonya élelmezési célra	20 338	2 849	23 186	68 265	20 362	88 628	335,7	714,8	382,2
Hüvelyesek összesen	13 804	15 467	13 094	16 877	16 599	33 476	122,3	107,3	255,7
(Borsó száraz) élelmezési célra	1 200	412	1 612	1 218	26,1	1 243,7	101,5	6,3	77,2
Borsó (száraz) takarmányozásra	2 119	1 896	4 014	2 985	1 385	4 371	140,9	73,1	108,9
Szójabab ipari célra	2 456	5 012	7 469	7 240	2 726	9 966	294,8	54,4	133,4
Szójabab takarmányozásra	8 029	8 148	-	5 434	12 448	17 882	67,7	152,8	
Napraforgó összesen	73 423	117 277	190 700	112 240	282 013	394 254	152,9	240,5	206,7
Napraforgómag élelmezési célra	16 383	18 030	34 413	15 185	28 876	44 061	92,7	160,2	128,0
Napraforgómag ipari célra	48 633	89 604	138 237	84 877	248 933	333 810	174,5	277,8	241,5
Napraforgómag takarmányozásra	8 407	9 643	18 050	12 178	4 205	16 383	144,9	43,6	90,8
Káposztarepcemag ipari, takarmány	13 106	23 089	36 195	21 954	28 698	50 652	167,5	124,3	139,9
Olajlenmag ipari, élelmezési, takarmány	24	446	470	454	71	526	1909,3	16,0	111,9
Alma	29 243	6 047	35 290	13 141	6 297	19 437	44,9	104,1	55,1
Bor (1000 liter)	141 237	29 763	171 000	280 581	58 310	338 891	198,3	195,9	197,9
fehérbor	63 370	19 438	82 808	120 206	33 726	153 933	189,7	173,5	185,9
vörösbor	76 685	10 315	87 000	156 779	24 028	180 807	204,4	232,9	207,8
egyéb bor	1 182	-	1 191	3 595	556	4 151	304,2		348,4

Forrás: AKI Statisztikai Osztályán készült adatok alapján

